

جان باختگان جنگ افغانستان از 2001 تا 2011

تلفات افراد ملکی و نظامی در افغانستان از 2001 تا 2011

نویسنده: عبدالرحیم احمد پروانی

سال دو هزار و ده میلادی را نیز پشت سر گذاشتیم و در حالی وارد سال جدید 2011 شدیم که دورنمای روشنی از اوضاع افغانستان به چشم نمی خورد. جنگ افغانستان که از 2001 میلادی با یورش قوای امریکا و متحدینش بر افغانستان تحت نام مبارزه با تروریسم وارد مرحله جدیدی گشت، هنوز ادامه داشته و هر روز قربانی تازه می گیرد. طالبان که با نخستین بمباردمان های هوایی امریکا و حملات زمینی نیروهای جبهه متحد ملی ناپدید شده بودند، دو باره سر برافراشته و به خطر جدی بی در برابر دولت مبدل گشته اند.

این نوشته سر آن ندارد تا به چند و چون این جنگ بپردازد. منظور من ارایه نتیجه کار پژوهشی بی است که با استفاده از منابع مختلف، آماری از جان باختگان یا در حقیقت قربانیان جنگ افغانستان، به ویژه غیر نظامیان افغان که بی گناه ترین و مظلوم ترین آن ها را تشکیل می دهد.

آمار گرد آوری شده از منابع مختلف انترنیتی و یادداشت های شخصی ام گرفته شده است. با وجود تلاش های فراوان، شوربختانه موفق نگردیدم آمار کاملی از جان باختگان نیروهای ارتش و پولیس افغانستان را از سال 2001 تا 2011 به دست بیاوریم. به گفته منابع مختلف وزارت دفاع افغانستان تنها از سال 2007 به این طرف به نشر تلفات افراد مربوط خود مبادرت ورزیده است.

در مورد تلفات پولیس افغانستان نیز معلومات کافی بی به دست نیاوردم و تنها به آماری اتکاء کردم که از طریق منابع مختلف انترنیتی و اعلامیه های مطبوعاتی و اظهارات سخنگوی وزرات داخله افغانستان ارایه گردیده است. البته مشکل است باور کرد وزارت های داخله و دفاع افغانستان و در مجموع دولت افغانستان چنین آماری در دست ندارند. دوری من از کشور باعث گردید تا نتوانم به مراجع مسوول تماس گرفته، آماری را که می خواستم به دست بیاورم. می کوشم در آینده نزدیک این نقیصه را رفع کنم.

1 - تلفات افراد ملکی

سال 2001 – 2003:

در این شک نیست که قربانیان اصلی جنگ افغانستان افراد غیر نظامی هستند. نوشته حاضر نشان می دهد که تلفات غیر نظامیان در افغانستان با گذشت هر سال افزایش می یابد. حملات قوای ناتو، به ویژه بمباردمان هوایی و فعالیت های جنگی طالبان، به ویژه حملات انتحاری که در مناطق مزدحم صورت می گیرد، کمتر به نظامیان و اما بیشتر به غیر نظامیان آسیب می رساند و جان بسیاری را می گیرد. حملات انتحاری اخیر گواه این مدعا است.

"طرح بدیل دفاعی"ⁱ تخمین می کند که در سه ماه - از هفتم اکتوبر 2001 تا اول جنوری 2002 دستکم 1000 تا 1300 غیر نظامی مستقیم در اثر حملات هوایی نیروهای تحت امر امریکا کشته شده اند. تا میانه های ماه جنوری 2002 دستکم 3200 افغان در اثر گرسنگی، بیماری های ناشی از جنگ و یا جراحات وارد در اثر فرار از مناطق جنگی در اثر حملات هوایی و عملیات نظامی امریکا به قتل رسیده اند.ⁱⁱ لوس آنجلس تایمز دریافته است که ظرف پنج ماه از هفتم اکتوبر 2001 تا بیست و هشتم فیبروری 2002 از کشته شدن 1067 تا 1201 غیر نظامی در اثر حملات هوایی در امریکا، انگلستان و پاکستان گزارش شده است.ⁱⁱⁱ

تحلیلی که توسط روزنامه گاردین ارایه گردیده، تخمین می کند که در حدود 20000 تن به صورت مستقیم یا غیر مستقیم در اثر حملات زمینی و هوایی امریکا به قتل رسیده اند.^{iv} پروفیسور مارک هیرولد از دانشگاه نیو هامپشایر تخمین می کند که طی بیست ماه از هفتم اکتوبر 2001 تا سوم جون 2003 دستکم 3100 تا 3600 غیر نظامی در اثر حملات مستقیم قوای تحت امر امریکا کشته شده است.^v

خلاصه:

- از 2001 تا 2003 تعداد تلفات در اثر حملات مستقیم 3100 تا 3600
- از 2001 تا 2003 تعداد تلفات در اثر فعالیت های غیر مستقیم نظامی 3200 تا 20000
- از 2001 تا 2003 مجموع تلفات در اثر حملات مستقیم و غیر مستقیم نظامی بین 6300 تا 23600
- از تعداد تلفات در اثر عملیات طالبان در جریان سال های 2001 تا 2003 آماری به دست نیامد.

سال 2004:

آماري به دست نيامد.

سال 2005:

پروفيسور مارک هيرولد از دانشگاه نيو هامپشایر تخمین می کند که دستکم 408 تا 478 غیر نظامی افغان در اثر عملیات مستقیم نیروهای ناتو/امریکا کشته شده است.^{vi}

- تعداد تلفات در اثر حملات مستقیم نظامی در سال 2005 بین 408 تا 478.
- تعداد تلفات در اثر فعالیت های غیر مستقیم نظامی در سال 2005 – آماري به دست نيامد.
- از تعداد تلفات در اثر حملات طالبان در این سال آماري به دست نيامد.

سال 2006:

سازمان دیده بان حقوق بشر تخمین می کند که در سال 2006 دستکم 699 غیر نظامی افغان در اثر عملیات مختلف نظامی شورشیان مخالف دولت جان باخته اند.^{vii}

همین سازمان گزارش داده است که در سال 2006، 230 غیر نظامی افغان در اثر عملیات ناتو و یا امریکا کشته شده است. از آن جمله 116 تن در اثر حملات هوایی و 114 تن در اثر حملات زمینی^{viii}. اما پروفيسور مارک هيرولد از دانشگاه نيو هامپشایر تخمین می کند که دستکم 653-769 نفر در اثر عملیات مستقیم نظامی امریکا/ناتو کشته شده است.

خلاصه:

به اساس تخمین سازمان دیده بان حقوق بشر، 929 غیر نظامی در اثر برخورد های مسلحانه در سال 2006 کشته شده اند. در این سال در مجموع، 4400 نظامی و غیر نظامی افغان در اثر فعالیت های نظامی کشته شده اند که این رقم دو برابر سال 2005 است. به اساس یک گزارش آسوشیتد پرس با اتکاء به گزارش های ناتو، نیروهای انتلاف و منابع افغان در حدود 4000 نظامی و غیر نظامی افغان در سال 2006 کشته شده است. از تعداد تلفات در اثر فعالیت های غیر مستقیم نظامی در سال 2006 آماري به دست نيامد.

سال 2007

به اساس گزارش هیئت سازمان ملل متحد برای کمک به افغانستان (یوناما) 700 تن غیر نظامی در سال 2007 در اثر عملیات نظامی عناصر ضد دولتی به قتل رسیده است که مسوولیت کشتار 46% غیر نظامیان را در این سال متوجه آن ها می سازد. همچنان دیده بان حقوق بشر تخمین می کند که دستکم 950 غیر نظامی افغان در اثر فعالیت های مختلف نظامی شورشیان به قتل رسیده اند.

همین سازمان طی گزارشی تخمین می کند که 434 غیر نظامی افغان در اثر حملات ناتو/امریکا در سال 2007 کشته شده اند. از آن جمله 321 تن در اثر حملات هوایی و 113 تن دیگر در اثر آتشباري زمینی. 57 تن غیر نظامی دیگر در اثر تیراندازی و 192 تن دیگر در وضعیت مجهولی به قتل رسیده اند. به اساس آمار تخمینی ارایه شده توسط یوناما، 629 غیر نظامی افغان در سال 2007 توسط نیروهای افغان و نیروهای بین المللی کشته شده اند که مسوولیت 41% از کل کشتار غیر نظامیان را در این سال متوجه آنان می سازد. و اما پروفيسور مارک هيرولد از دانشگاه نيو هامپشایر تخمین می کند که دستکم 1010 تا 1207 تن غیر نظامی افغان مستقیم در اثر حملات ناتو/امریکا در سال 2007 در افغانستان به قتل رسیده اند.

خلاصه:

یوناما تخمین می کند که 1523 غیر نظامی افغان در سال 2007 در اثر برخوردهای مسلحانه کشته شده اند. سازمان دیده بان حقوق بشر گزارش می دهد که دستکم 1633 غیر نظامی افغان در اثر فعالیت های نظامی در سال 2007 در افغانستان کشته شده اند.

تعداد تلفات در اثر عملیات غیر مستقیم نظامی – آماري به دست نيامد.

سازمان مستقل حقوق بشر افغانستان گزارش داده است که 1000 غیر نظامی افغان در سال 2008 توسط شورشیان مسلح در افغانستان کشته شده اند. این رقم (1000 تن) را امان الله جیحون سفیر افغانستان در استرالیا نیز تایید می کند. اما یوناما طی گزارشی از کشته شدن 1160 غیر نظامی افغان توسط نیروهای ضد دولتی خبر می دهد که مسوولیت 55% کشتار غیر نظامیان در سال 2008 را متوجه آنان می سازد. اما سازمان نظارت حقوق افغانستان، تلفات غیر نظامیان در افغانستان را در سال 2008، 2300 تن می داند. این رقم 930 تن را که در اثر حملات انتحاری به قتل رسیده اند، نیز در بر می گیرد.

به اساس گزارش سازمان مستقل حقوق بشر افغانستان 828 غیر نظامی افغان در سال 2008 در اثر عملیات نظامی نیروهای بین المللی در افغانستان به قتل رسیده اند که مسوولیت 39% کل کشتار غیر نظامیان را در این سال متوجه آنان می سازد. بزرگترین تلفات غیر نظامیان توسط نیروهای ائتلاف در این سال در اثر حملات هوایی صورت گرفته است. 552 تن غیر نظامی در این سال در اثر حملات هوایی ناتو/امریکا به قتل رسیده اند که 64% کل تلفات می شود. سازمان نظارت بر حقوق افغانستان به این عقیده است که بیشتر از 1620 غیر نظامی افغان توسط نیروهای تحت امر امریکا در سال 2008 در افغانستان کشته شده اند، به شمول 680 تنی که در اثر حملات هوایی به قتل رسیده اند. این سازمان همچنان تخمین کرده است که حملات نظامی نیروهای ناتو/امریکا منجر به زخمی شدن 2800 تن و بیجا شدن 80000 تن دیگر از خانه های شان شده است. پروفیسور مارک هیرولد از دانشگاه نیو هامپشایر می گوید که دستکم 864 تا 1017 غیر نظامی افغان مستقیم توسط نیروهای خارجی ناتو/امریکا در سال 2008 در افغانستان کشته شده اند.

خلاصه:

سازمان مستقل حقوق بشر افغانستان گزارش می دهد که 1800 غیر نظامی در اثر برخوردهای مسلحانه در سال 2008 در افغانستان به قتل رسیده اند.

گزارش یوناما حاکی از آن است که 2118 غیر نظامی افغان در اثر برخوردهای مسلحانه در سال 2008 در افغانستان کشته شده اند که بزرگترین رقم را از سال 2001 یعنی از سال اشغال افغانستان تا سال 2008 تشکیل می دهد. سازمان نظارت بر حقوق افغانستان می گوید که در سال 2008 در حدود 3917 غیر نظامی افغان کشته، بیشتر از 6800 تن زخمی و در حدود 120000 افغان دیگر مجبور به ترک خانه های خود شده اند. تعداد تلفات در اثر عملیات غیر مستقیم نظامی - آماری در دست نیست.

سال 2009:

گزارش یوناما قتل 1630 غیر نظامی افغان را در سال 2009 به عناصر ضد دولت افغانستان نسبت داده است. این رقم دو بر سه 2412 یعنی کل تلفاتی است که در این سال در اثر جنگ در همین سال در افغانستان به وقوع پیوسته است.

بر اساس همین گزارش 596 غیر نظامی افغان در سال 2009 توسط نیروهای بین المللی در افغانستان به قتل رسیده اند که یک بر سه کل تلفات غیر نظامی را در همین سال تشکیل می دهد.

پروفیسور مارک هیرولد از دانشگاه نیو هامپشایر می گوید که دستکم 922 تا 1073 غیر نظامی در اثر حملات امریکا/ناتو در سال 2009 در افغانستان کشته شده اند.

یوناما 2412 فقره قتل غیر نظامیان را در سال 2009 در افغانستان ثبت کرده است که 14% افزایش را نسبت به سال 2008 نشان می دهد. در مورد 186 فقره دیگر، یوناما قادر نگردیده است تا به روشنی مسوولیت آن را به یکی از طرفین درگیر نسبت دهد.

تلفات غیر مستقیم - آماری به دست نیامد.

سال 2010 (جنوری تا جون)

نظر به گزارش یوناما 920 تن غیر نظامی افغان توسط عناصر ضد دولت در سال 2010 کشته شده که 72% کل کشته شده گان را تشکیل می دهد.

یوناما گزارش می دهد که 223 غیر نظامی افغان در نیمه اول سال 2010 در اثر حملات نیروهای ائتلاف بین المللی به قتل رسیده اند 18% کل تلفات را در همین مدت تشکیل می دهد.

یوناما 1271 فقره قتل افراد غیر نظامی را در نیمه اول سال 2010 در اثر جنگ تحت رهبری نیروهای امریکا در افغانستان ثبت کرده است. در 128 فقره که ده فیصد کل تلفات را تشکیل می دهد، یوناما قادر نشد تا جناح مسوول را شناسایی کند.

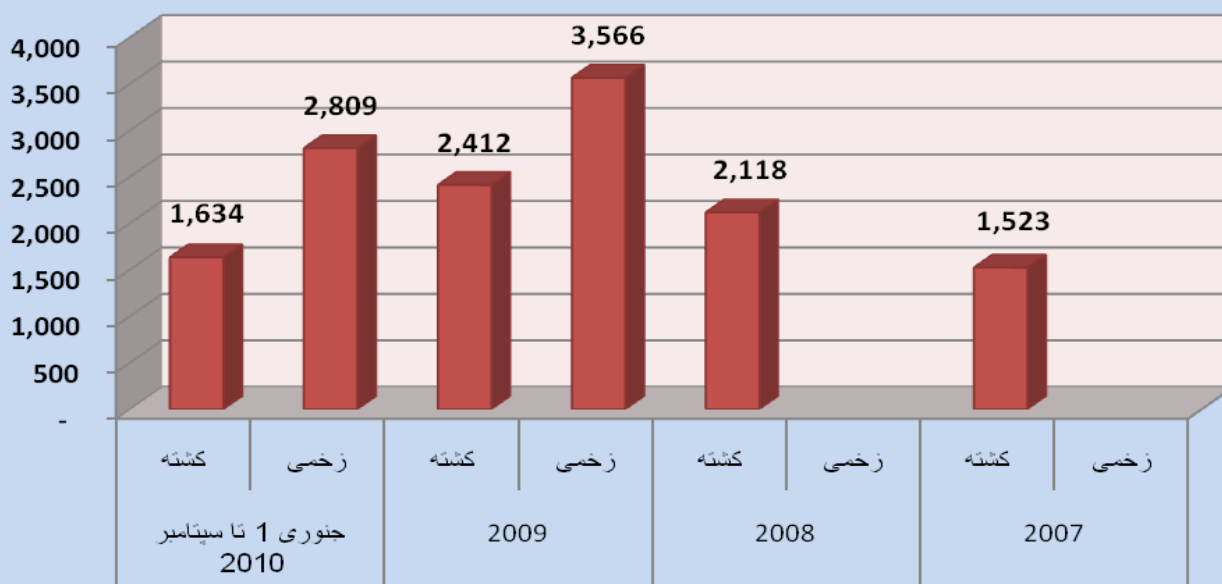
کل تلفات از سال 2001 تا جون 2010

- توسط نیروهای ضد دولتی - 4949 - 6499
- توسط نیروهای ائتلاف بین المللی - 5791 - 906-
- تلفات غیر مستقیم - 3200 - 20000
- مجموع تلفات: 8991 - 28583

تلفات غیر نظامیان در افغانستان از سال 2007 تا سپتامبر 2010

2010 جنوری 1 تا سپتامبر 2010		2009		2008		2007	
کشته	زخمی	کشته	زخمی	کشته	زخمی	کشته	زخمی
1,634	2,809	2,412	3,566	2,118		1,523	

تلفات غیر نظامیان در افغانستان از سال 2007 تا سپتامبر 2010

در جدول زیر نشان داده شده است که مسببین قتل هایی که از سال 2006 تا 2010 میلادی کدام جانب بوده است.

تلفات سالانه افراد ملکی بر اساس جوانب قتل کننده^{ix}

سال	نیروهای ضد دولتی	نیروهای دولتی	سایر	مجموع
2006	699	230		929
2007	700	629	194	1523
2008	1160	828	130	2118
2009	1630	596	186	2412
2010	920	223	128	1271
مجموع	4189	2283	510	6982

2 - تلفات ارتش ملی افغانستان

شوربختانه باید گفت که از سال 2001 یعنی از شروع حمله امریکا به افغانستان تا سال 2007 هیچگونه ارقامی از تلفات افراد ارتش ملی افغانستان در دست نیست. در حقیقت هیچ نهادی، نه وزارت دفاع افغانستان و نه هم نهاد های سازمان ملل متحد مثل یوناما و غیره تا قبل از سال 2007 به این مهم پرداخته بودند. به این حساب، ما از تعداد واقعی منسوبین ارتش ملی افغانستان که از اکتوبر 2001 تا سال 2007 جان های خود را در جریان عملیات جنگی، انفجار های کنار جاده و یا حملات انتحاری از دست داده اند، اطلاعی در دست نداریم. به اساس گزارش منتشر شده بی از خانم سوزان گ. چیسسر کارشناس در پژوهش اطلاعاتی^x، تلفات ارتش ملی افغانستان از سال 2007 تا 2010، 1143 نفر بوده است. اما به اساس گفتار ظاهر عظیمی سخنگوی وزارت دفاع افغانستان، تلفات ارتش ملی افغانستان تنها در سال 2010، 800 تن بوده است^{xi}. اگر چه رقمی که خانم چیسسر ارایه می کند از جنوری تا سی نوامبر 2010 است، اما بعید می رسد که ظرف ماه نوامبر تا دسامبر که تنها یک ماه را در بر می گیرد، 522 تن از افراد ارتش ملی کشته شده باشند. این گونه تفاوت ها در آمار و ارقام، نوعی سردرگمی و احساس عدم اطمینان به گزارش ها را به وجود می آورد. اما به هر حال باید گفت که در این مورد، در مورد تلفات افراد ارتش ملی افغانستان و حتی پولیس چاره دیگری نیست، جز اینکه به همین مقدار اطلاعاتی که از اینجا و آن جا به دست آمده، استناد شود.

موضوع دیگری که قابل یادآوری است که با وجود تلاش های مکرر، موفق نشدم که تلفات ارتش ملی را حتی از سال 2007 به این طرف بیابم. شاید چنین آمار و ارقامی در اختیار نهاد مربوط به وزارت دفاع افغانستان باشد، اما به نظر می رسد که در دسترس عامه قرار ندارد. شاید به جا باشد که از این نهاد ها و مقامات - وزارت دفاع و وزارت داخله افغانستان تقاضا شود تا به نشر چنین اطلاعات با جزییات آن بپردازند.

در جدول و گراف زیر تلفات، شامل کشته گان و زخمی های ارتش ملی افغانستان نشان داده شده است^{xii}.

تلفات ارتش افغانستان از سال 2007 تا سپتامبر 2010

2010 جنوری تا سی نوامبر		2009		2008		2007	
کشته	زخمی	کشته	زخمی	کشته	زخمی	کشته	زخمی
314	737	292	859	259	875	278	750

3 - تلفات پولیس افغانستان

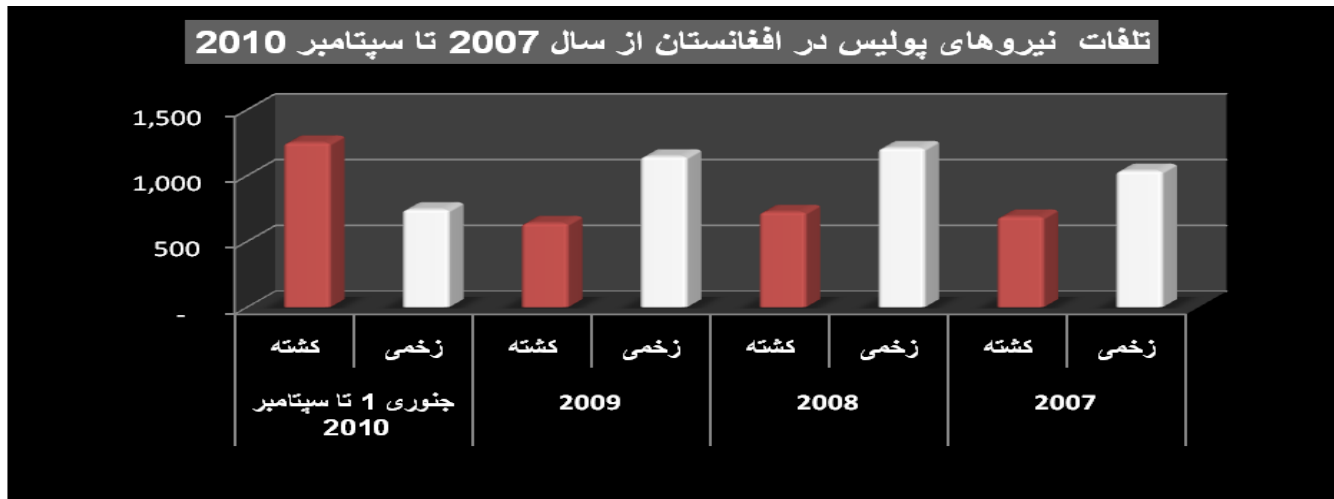
وضعیت در مورد پولیس افغانستان نیز همانست که در مورد ارتش افغانستان. تا قبل از سال 2007 اطلاعات موثقی از تلفات، کشته گان و زخمی های پولیس افغانستان در دست نیست. تارنمای صدای امریکا طی گزارشی در مورد تلفات عساکر امریکا به تاریخ هفت اگست 2008 نوشت: وزارت داخله افغانستان که ثبت تلفات افراد پولیس را برای بار اول در مارچ ۲۰۰۷ شروع کرد میگوید: ۱۱۱۹ پولیس افغان از مارچ سال قبل تا مارچ سال جاری کشته شده اند.^{xiii}

شاید موثقتترین اطلاعات در مورد تلفات پولیس افغانستان در جریان این همه سال (2001 – 2010) گزارشی است که زمری بشری سخنگوی وزارت داخله افغانستان به تاریخ دوم جنوری 2011 ارائه کرده است^{xiv} وی در این گزارش می گوید در جریان سال 2010 حدود 1292 تن از سربازان پولیس کشته و حدود دو و نیم هزار تن دیگر زخمی شده اند. زمری بشری، سخنگوی وزارت داخله افغانستان می گوید مجموع موارد حملات انتحاری، انفجارها، حملات راکتی و کمین ها در طول سال 2010 به بیش از 6700 مورد می رسد. وی همچنان در این گزارش تصریح کرده است که «بیش از دو هزار حمله با ماین ها صورت گرفته، یعنی بیشترین حملات سال 2010 حملات بمب های کنارجاده ای و ماین های تعبیه شده بوده است».

به گفته تارنمای "فردا نیوز"، تلفات پولیس افغانستان در سال 2007 به 700 نفر رسیده که بیشترین رقم تلفات را در بین نیروهای امنیتی افغانستان در این سال می باشد^{xv}. قرار گزارش تارنمای افغان پیپر، تلفات پولیس و ارتش افغانستان در سال 2008 به 7552 نفر رسیده بود^{xvi}.

تلفات نیروهای پولیس در افغانستان از سال 2007 تا سپتامبر 2010

2010 جنوری 1 تا سپتامبر 2010		2009		2008		2007	
کشته	زخمی	کشته	زخمی	کشته	زخمی	کشته	زخمی
1,250	743	639	1,145	724	1,209	688	1036

در جدول دیگری که در زیر می بینید، مجموع تلفات پولیس افغانستان از بیست و یک مارچ 2003 تا بیست و یک مارچ 2007 و همچنان ارقام دیگری در مقاطع مختلف دیگر نشان داده شده است^{xvii}.

تلفات پولیس افغانستان از سال 2003 تا 2010

تلفات	زمان
1002	بیست و یک مارچ 2010 تا سی و یک دسامبر 2010
1410	بیست و یک مارچ 2009 - بیست و یک مارچ 2010
1290	بیست و یک مارچ 2008 تا بیست و یک مارچ 2009
1119	بیست و یک مارچ 2007 تا بیست و یک مارچ 2008
630	بیست و یک مارچ 2006 تا بیست و یک مارچ 2007
50	اول جون 2005 تا سی و یک جولای 2005
600	هفتم دسامبر 2004 تا شانزدهم ماه می 2005
32	اول جولای 2003 تا سی و یک اگست 2003
6133	مجموع

4 - تلفات محافظان امنیتی شخصی

در صورتی که آمار و ارقام دقیقی از تلفات ارتش و پولیس افغانستان در دست نیست، جای شگفتی خواهد بود اگر انتظار داشت فهرست کاملی از تلفات محافظان امنیتی شخصی وجود داشته باشد. نه تنها آمار و ارقام دقیقی از تلفات محافظان امنیتی شخصی وجود ندارد که حتی در بررسی تلفات، نامی از ایشان برده نمی شود. یگانه آماری که تا به حال برای من دستیاب گردید این است که از پنج سپتمبر 2002 تا 5 فبروری 2009، 355 محافظ امنیتی شخصی به قتل رسیده اند. دو نفر مفقود الاثر و سه دیگر در جریان جنگ به دست مخالفین افتاده است.^{xviii}

5- تلفات نیروهای بین المللی در افغانستان از سال 2001 تا 2011

ناگفته پیداست که آمار و ارقام دقیقی از تلفات نیروهای ناتو در افغانستان وجود دارد. در جدول زیر شما تلفات نیروهای ناتو را از سال 2001 تا اوایل جنوری 2011 مشاهده می کنید.

جدول تلفات نیروهای بین المللی در افغانستان از سال 2001 تا 2011

سال	امریکا	انگلستان	سایر کشورها	مجموع
2001	12	0	0	12
2002	49	3	18	70
2003	48	0	10	58
2004	52	1	7	60
2005	99	1	31	131
2006	98	39	54	191
2007	117	42	73	232
2008	155	51	89	295
2009	317	108	96	521
2010	498	103	110	711
2011	0	0	2	2
کل تلفات	1445	348	490	2283

طوری که در این جدول دیده می شود، مجموع تلفات نیروهای ناتو در افغانستان از سال 2001 تا شروع سال 2011 به 2281 نفر می رسد که از آن جمله بیشتر تلفات را ایالات متحده امریکا، سپس انگلستان و بعد باقی کشورها داشته اند.

در جدول xix دیگر شما تلفات سالانه نیروهای بین المللی در افغانستان را از سال 2001 تا جنوری 2011 به اساس ماه می بینید. در این جدول به خوبی نشان داده شده است که تلفات نیروهای بین المللی در افغانستان با گذشت هر سال افزایش می یابد. مجموع تلفات این نیروها در سال 2001 صرف دوازده نفر بود، در حالی که در سال 2010 این رقم به 711 نفر رسیده است.

تلفات سالانه نیروهای ائتلاف در افغانستان به اساس ماه xx2010 - 2001

سال	جنوری	فبروری	مارچ	اپریل	می	جون	جولای	اگست	سپتامبر	اکتوبر	نوامبر	دسامبر	مجموع
2001	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	5	4	12
2002	10	13	15	10	1	3	0	3	1	5	1	8	70
2003	4	7	12	2	3	7	2	4	2	6	8	1	58
2004	11	2	3	3	9	5	2	4	4	8	7	2	60
2005	2	3	6	19	4	29	2	33	12	10	7	4	131
2006	1	17	13	5	17	22	19	29	38	17	9	4	191
2007	2	18	10	20	25	24	29	34	24	15	22	9	232
2008	14	7	20	14	23	46	30	46	37	19	12	27	295
2009	25	25	28	14	27	38	76	77	70	74	32	35	521
2010	43	53	39	34	51	103	88	79	57	65	58	41	711
2011	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

در جدول پایین تلفات تلفات نیروهای کشورهای مختلف را به اساس کشورها مشاهده می کنید:

تعداد تلفات کشورهای مختلف در افغانستان از سال 2001 تا 2011

به اساس کشور

کشور	تعداد تلفات	کشور	تعداد تلفات
آسترالیا	21	لیتوانیا	1
بلجیم	1	ناتو	3
کانادا	154	هالند	25
جمهوری چک	3	زیلاند جدید	1
دنمارک	39	ناروی	9
استونیا	8	پولند	22
فنلند	1	پورتگال	2
فرانسه	52	رومانیا	17
گرجستان	5	کوریای جنوبی	1
جرمنی	46	هسپانیا	30
هنگری	4	سویدن	5
ایتالیا	34	ترکیه	2
اردن	1	انگلستان	348
لاتویا	3	امریکا	1445
جمع کل	2283		

از مقایسه ارقام و آمار بالا بر می آید که تلفات افغان ها به مراتب بیشتر از تلفات نیروهای ناتو است. از سال 2007 تا 2010 مجموع تلفات افغان ها به 13055 نفر می رسد، در حالی که در همین مدت نیروهای ناتو 1759 نفر تلفات داده اند. این در حالی است که طوری قبلاً گفتیم، آمار و ارقام دقیق و درستی در مورد تلفات افغان ها در مجموع وجود ندارد. جدول ها و گرافی که در زیر آمده است، این ارقام را به خوشی نشان می دهد:

جدول مجموع تلفات افغان ها از سال 2007 تا 2010

مجموع تلفات افغان ها	غير نظاميان در افغانستان	پوليس افغانستان	ارتش افغانستان	
2489	1523	688	278	2007
3110	2118	724	259	2008
4621	2412	639	292	2009
2835	1271	1250	314	2010
13055	7324	3301	1143	مجموع

جدول مجموع تلفات افغان ها از سال 2007 تا 2010

مجموع تلفات نيروهاي ناتو	سايير كشورها	انگلستان	امريكا	سال
232	73	42	117	2007
295	89	51	155	2008
521	96	108	317	2009
711	110	103	498	2010
1759	368	304	1087	مجموع

گراف مقایسوی تلفات افغان ها و نیروهای ناتو در افغانستان از 2007 تا 2010

البته ممکن است کارهای مقایسوی و تحقیقی دیگری نیز در این مورد انجام داد، در صورتی که آمار و ارقام دقیق در اختیار باشد. مثلن تعداد تلفات از لحاظ گروپ های سنی، جنسی و غیره.

- ⁱ *Operation Enduring Freedom: Why a Higher Rate of Civilian Bombing Casualties?"*
ⁱⁱ *Strange Victory: A critical appraisal of Operation Enduring Freedom and the Afghanistan war"*
ⁱⁱⁱ DAVID ZUCCHINO. 'The Americans . . . They Just Drop Their Bombs and Leave', June 02, 2002.
^{iv} Jonathon Steel. *Forgotten victims. Guardian UK. Monday 20 May 2002*
^v "A Dossier on Civilian Victims of United States' Aerial Bombing of Afghanistan: A Comprehensive Accounting" and "A Day-to-Day Chronicle of Afghanistan's Guerrilla and Civil War, June 2003 - Present"

^{vi} همانجا

^{vii} دیدهبان حقوق بشر. "Troops in Contact" Airstrikes and Civilian Deaths in Afghanistan

^{viii} [Human Rights Watch - US and NATO Bombing and Civilian Deaths](#)

^{ix} گزارش یوناما

^x [Susan G. Chesser, Afghanistan Casualties: Military Forces, February 3, 2011](#)

^{xi} تارنمای فارسی بی بی سی، 22 دسامبر 2010

^{xii} [Susan G. Chesser, Afghanistan Casualties: Military Forces, February 3, 2011](#)

^{xiii} <http://www.voanews.com/dari/news/a-48-2008-08-07-voa12-94145049.html>

^{xiv} <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,6380616,00.html>

^{xv} <http://www.fardanews.com/fa/news/42138/2007>

^{xvi} <http://www.afghanpaper.com/nbody.php?id=3973>

^{xvii} تارنمای ویکیپدیا.

http://en.wikipedia.org/wiki/list_of_Afghan_security_forces_fatality_reports_in_Afghanistan

^{xviii} http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Afghan_security_forces_fatality_reports_in_Afghanistan

^{xix}

http://en.wikipedia.org/wiki/Civilian_casualties_of_the_War_in_Afghanistan_%282001%E2%80%93present%29#Civilian_and_overall_casualties_.282009.29

^{xx} همانجا